

Kuntouttava työtoiminta

- **Kuvaile palvelun sisältöä**

Lakisääteinen sosiaalipalvelu, jonka avulla parannetaan työttömyyden perusteella työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavan henkilön edellytyksiä työllistyä avoimille työmarkkinoille ja edistetään hänen mahdollisuuksiaan osallistua koulutukseen ja muuhun työhallinnon toimenpiteeseen sekä parannetaan hänen elämänhallintaansa.

- **Mikä organisaatio palvelua järjestää?**

Palvelun järjestää Päijät-Sote, Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä

- **Mikä taho/tahot palvelua tarjoaa?**

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän omat työpajat ja toimialat, kuntien omat työpajat ja toimialat sekä kolmannen sektorin työtoimintapaikat joko palvelusetelillä (maksulliset paikat) tai erillisellä sopimuksella (maksuttomat paikat). Työpajatoimintaa, avustavia tehtäviä ja etäkuntouttavaa.

- **Kuinka paljon asiakkaita palvelussa on (esim. vuosittain)?**

Asiakasmäärä on vaihdellut: 1300-1500 asiakasta/vuosi

- **Minkälainen on asiakasrakenne ja -jakauma? Onko esimerkiksi kehitysvammadiagnoosia, mielenterveysdiagnoosia vai onko palveluun ohjattu sosiaalisista syistä, päihdeongelmista johtuen jne.?)**

Asiakkailla on hyvin erilaisia työttömyyden taustalla olevia tekijöitä: terveydentilan ongelmia, päihdeongelmia, mielenterveysongelmia, sosiaalisia ongelmia. Mikään yksittäinen diagnoosi tai ongelma ei korostu. Yhdistävä tekijä on työttömyys ja moniongelmaisuus. Lähestulkoon kaikilla asiakkailla on mm. masennusta, vaikka sitä ei ole diagnosoitu. Samoin itsetunto on heikentynyt pitkittyneen työttömyyden takia, joten asiakkaat tarvitsevat paljon kannustusta ja positiivista palautetta. Alle 25-vuotiaita asiakkaita on noin 10-15 %, enin osa siis 25-64-vuotiaita.

- **Mitkä ovat asiakkaiden yleisimmät lähettäjätahot?**

Kuntouttavaan työtoimintaan tullaan aina aktivointisuunnitelman tai monialaisen työllistymissuunnitelman kautta, joten lähettävinä tahoina ovat Te-palvelut /kuntakokeilu ja sosiaalipalvelut.

- **Mihin asiakkaat päätyvät tästä palvelusta?**

Päätyneistä asiakkuuksista asiakkaat sijoittuivat (v. 2020):

Asiakas ei aloittanut myönnettyä palvelua	28
Kieltäytyminen	9
Kuntoutus	6
Kuolema	3
Muu syy	50
Muutto PPHyky sisällä	11
Muutto pois PPHyky alueilta	14
Myönteisen eläkepäätt. johdosta ei palvelun tarvetta	12
Perhesyyt	3
Sairastuminen(esim.PD/MT)/vammautuminen	37

Sitoutumattomuus	87
Sopimus päättyy, jatkaa työnhakijana	129
Terveystilan selvittely	53
Opiskelu	52
Työkokeilu	68
Työllistyminen avoimille työmarkkinoille	27
Työllistyminen oppisopimuksella	3
Työllistyminen palkkatuella	29
Työllistyminen yrittäjyyden kautta	2
Yhteensä	623

Eli ns. positiivisia päättymisen syitä n. 30 %.

- **Kuinka pitkiä palvelujaksoja asiakkailta on?**

Jaksot vaihtelevat 3 kk-24 kk, keskimäärin palvelussa ollaan vajaa vuosi. Tätä ei saada mitattua järjestelmästä.

- **Kuvaile ja pohdi tiiviisti, kuinka palvelussa toimii yhteistyö muiden sote-palveluiden kanssa**

Asiakkaiden ohjautuminen terveystalouteen on useinkin ja esim. tarkempiin tutkimuksiin tai terapiaan pääsy on vaikeaa. Sinällään, jos yhteistyöverkosto on saatu luotua, niin yhteistyö toimii. Mutta useampien asiakkaiden kanssa pitäisi koota laajoja verkostoja, koska asiakkaiden tilanteet ovat monitahoisia ja monissa tapauksissa olisi tarve laajempiin selvityksiin esim. terveystilan osalta.

- **Onko palvelussa tai sen asiakkailta (tai osalla asiakkaista) tukenaan asiakasvastaava? Jos on, kuka toimii asiakasvastaavana? Jos ei, voit pohtia, olisiko asiakasvastaavamallista hyötyä tai haittaa.**

Sosiaalipalveluissa asiakkaalla on omatyöntekijä ja palvelutuotannossa hänellä on lähityöntekijä, jotka omalta osaltaan vastaavat omasta osuudestaan. Moniongelmaisilla asiakkailta olisi hyvä olla nimetty asiakasvastaava siellä, minne päävastuu asiakkaasta kuuluisi. Se pitää yhdessä sopia.

- **Onko asiakkaille tarjolla työhönvalmennusta? Jos on, kuinka paljon?**

Työhönvalmennusta on jonkin verran tarjolla, mutta liian vähän. Sinällään varsinainen työhönvalmennus on TE-palvelujen palvelua tai kuntakokeilun omavalmentajan antamaa tukea, joten se ei suoranaisesti sisällykään kuntouttavan työtoiminnan palveluun, vaikka palveluun sisältyy työhönvalmennuksellisia osia (kuten työnhakuvalmennusta, CV:n täyttämisen ohjausta ja työelämävalmiuksien vahvistamista).

- **Mikäli mahdollista, kuvaile ja/tai arvioi, mitä etuuksia asiakkaat saavat. Vaikuttaako etuusjärjestelmän logiikka asiakkaiden ohjautumiseen palveluun?**

Asiakas saa kuntouttavan työtoiminnan palvelun ajan työttömyysturvaetuuksia ja lisäksi toimintapäiviltä tulee kulukorvaus 9 e/pv verottomana + matkarahat. Joillekin asiakkaille etuudet tuovat hyvän lisän niukkaan taloustilanteeseen ja voivat siten ohjata kuntouttavaan työtoimintaan esim. työkokeilun sijasta.

- **Saavatko asiakkaat korvauksia palveluun osallistumisesta?**

Kulukorvauksen 9 e/toteutunut päivä + matkarahat.

- **Pohdi, minkä asioiden pitää muuttua, jotta palvelusta päästäisiin etenemään nykyistä paremmin avoimille työmarkkinoille/TE-toimiston asiakkaaksi/työllisyyspalveluihin/ Kelan ammatilliseen kuntoutukseen tai koulutukseen.**

Tiiviimpi, monialainen yhteistyö Kelan ja Te-palvelujen/kuntakokeilun kanssa ennen palvelun päättymistä. Saumaton siirtymä ja yhteistyö. Jatkopalveluihin, mm. kuntoutukseen ja tutkimuksiin ohjaaminen on omatyöntekijän tehtävä, joten palvelutuotannon tehtävä on tuottaa asiakkaasta tietoa, jota saadaan kuntouttavan työtoiminnan prosessin aikana. Walmu-järjestelmässä otetaan käyttöön sama arviointipatteristo kaikille asiakkaille. Lisäksi, mikäli asiakas tulee toimintaan nimenomaan toimintakyvyn arvioinnin takia, käytetään Kykyvisaria arvioinnin apuna.

- Kuvaile mahdollista työnantajayhteistyötä/yhteistyötä te-toimiston kanssa. Voit myös pohtia, miten näitä voisi parantaa.

Te-palvelujen kanssa on tehty vuosia tiivistä yhteistyötä, mutta nyt kun prosessi on muuttunut ja "hajautunut" kuntakokeilukunnissa, niin prosessit ja yhteistyö pitää tavallaan rakentaa uudelleen. Työryhmä työstää sitä.

- Kuvaile keskeisiä haasteita

Palveluun ohjataan liian myöhään, koska laissa on määritelty, että on kyse viimesijaisesta palvelusta. Jos asiakkaat ohjautuisivat aiemmin palveluun, heitä voitaisiin saada helpommin eteenpäin ja avoimille työmarkkinoille myös enemmän.